

LEADER Netwerk Nederland

Werkplan 2024 – 2029

LEADER NETWERK NEDERLAND

- Een krachtig platform 'van onderop' dat de LEADER-resultaten en de meerwaarde van de LEADER-werkwijze uitdraagt en behartigt op landelijk en Europees niveau
- Biedt toegang tot het deelnemen aan workshops, seminars, intervisie groepen en LEADER-dagen in binnen- en buitenland om zo relevante kennis en inspiratie op te halen en in te brengen
- Verzamelt, beheert en deelt informatie, kennis, netwerken en contacten op alle relevante onderwerpen en niveaus
- Ondersteunt LAGs waar mogelijk en zinvol bij de uitvoering van en communicatie over hun programma

Inhoud

LEADER Netwerk Nederland	1
Achtergrond en context	3
<i>LEADER en samenwerking</i>	3
<i>Een netwerk ‘van onderop’</i>	3
<i>Wat hebben we gedaan en bereikt tot en met 2023?</i>	3
<i>LNN in de nieuwe periode</i>	4
Doelen voor de nieuwe periode	5
Organisatie	5
Activiteiten	6
<i>Deskundigheidsbevordering en kennisdeling</i>	6
<i>Lobby en belangenbehartiging</i>	8
<i>Netwerken</i>	8
Relevante organisaties en netwerken in Nederland	9
Over de grens	10
<i>Communicatie</i>	11
Begroting en financiering	12
<i>Begroting</i>	13
<i>Financiering</i>	13
Bijlage 1: ondersteuning door Regieorganisatie GLB	15
Bijlage 2: Lijst met afkortingen	16

ACHTERGROND EN CONTEXT

LEADER en samenwerking

Samenwerking en kennisdeling is een belangrijk onderdeel van LEADER en het hele Europees Landbouwbeleid. Om dat te faciliteren is er een Europees Netwerk - het EU-CAP Network -, en een nationaal netwerk, Netwerk Platteland. Netwerk Platteland wordt georganiseerd door de Regieorganisatie GLB, vanuit het ministerie van LNV.

Vanwege het eigen karakter van het LEADER-programma en de LEADER-methode hebben de Nederlandse LEADER-gebieden daarnaast zelf ook altijd onderling veel uitgewisseld en samengewerkt.

Een netwerk 'van onderop'

In 2018 hebben 19 van de 20 LEADER gebieden uit de POP3-periode het LEADER Netwerk Nederland (LNN) opgezet. Directe aanleiding was de mogelijkheid om gezamenlijk lid te worden van ELARD, een Europese organisatie waarin LEADER-gebieden zich verenigd hebben om kennis en informatie te delen en om de LEADER aanpak in Europa te bevorderen. Behalve het lidmaatschap aan ELARD gaf dit ook de kans om een platform te creëren 'van onderop', waar kennis kon worden opgehaald en gedeeld, uit de verschillende Europese netwerken maar ook binnen Nederland.

Voor de dekking van kosten voor o.a. deelname aan ELARD en aan (Europese) bijeenkomsten en het maken van gezamenlijke brochures hebben 19 van de 20 LEADER gebieden ieder eenmalig ± € 4.000 ingelegd vanuit hun beheerkosten. Het budget wordt beheerd door de provincie Groningen. Daarnaast is er tijd geïnvesteerd door de coördinatoren van de LAG's.

Wat hebben we gedaan en bereikt tot en met 2023?

In de periode 2018 – 2023 is LNN actief geweest in het vergaren en delen van relevante kennis uit binnen- en buitenland. In dit verband is o.a. actief geparticipeerd in bijeenkomsten van ELARD en workshops en bijeenkomsten die georganiseerd werden door het European Network for Rural Development (ENRD, nu EU-CAP network). Door middel van het organiseren van landelijke LEADER-dagen (i.s.m. Regiebureau POP en provincies) en het maandelijkse digitale koffie-uurtje is ook nationaal gewerkt aan het delen van kennis en ervaringen.

Verder heeft LNN actief de resultaten van het LEADER-programma en kennis over de LEADER-aanpak uitgedragen. Zo is onder andere een drietal brochures uitgebracht met informatie over LEADER en voorbeelden van inspirerende en vernieuwende projecten.

In de loop van 2020 werd duidelijk dat het POP3 programma met twee jaar verlengd ging worden (POP3+). Vanuit LNN is actief meegedacht over de invulling van deze Transitieperiode. Mede daardoor kregen gebieden die achterliepen met de besteding van hun middelen, de tijd om hun budget alsnog te besteden en konden de andere gebieden beschikken over extra middelen voor projecten. Daarnaast is LNN ook actief geweest in het meedenken over mogelijkheden om de complexiteit van het aanvraag- en verantwoordingsproces te verbeteren

In de loop van de jaren is LNN ook begonnen met het op landelijk niveau over het voetlicht brengen van de meerwaarde van de LEADER-methode voor het platteland en het pleiten voor een sterkere positie van LEADER binnen POP3 en het NSP.

In de aanloop naar de nieuwe periode heeft LNN ook actief geparticipeerd in de landelijke NSP-werkgroep. De LEADER-gebieden hebben hierin zo een eensluidend geluid naar voren kunnen brengen op basis van een gezamenlijke position-paper. Belangrijk punt hierin was dat LEADER integraal is en dus aan meerdere GLB-doelen kan bijdragen. Dit komt nu ook terug in het NSP, waarbij naast aan doel H (plattelandsontwikkeling) LEADER ook kan bijdragen aan de doelen D (klimaatverandering en duurzame energie), E (efficiënt beheer van natuurlijke hulpbronnen) en F (bescherming biodiversiteit).

Belangrijk wapenfeit is verder dat mede door toedoen van LNN er voor is gezorgd dat van het geld dat de komende jaren van pijler 1 naar pijler 2 wordt overgeheveld, ook minimaal 5% besteed moet worden aan LEADER. Dit betekent dat er voor de komende periode bijna € 68 miljoen aan Europese middelen beschikbaar is voor LEADER in plaats van slechts € 25 miljoen.

Ook heeft LNN gepleit voor het toepassen van het Nederlandse Uniforme Subsidiekader, waardoor er mogelijkheden ontstaan voor een sterk vereenvoudigde afhandeling van een deel van de aanvragen. Deze mogelijkheid is opgenomen in het NSP.

Inmiddels wordt LNN door provincies en de nieuwe Regieorganisatie GLB gezien als dé landelijke vertegenwoordiger van de LEADER-gebieden. De LEADER-gebieden die LNN hebben opgezet willen daarom wat ze bereikt hebben in de afgelopen periode doorgeven aan de nieuwe LAG's zodat LNN als netwerk voortgezet en sterker gemaakt kan worden. Ook omdat LAG's steeds zelfstandiger en professioneler moeten worden, zien we een duidelijke meerwaarde in het professionaliseren van het netwerk en het uitbreiden van de ondersteuning aan de gebieden als het gaat om deskundigheidsbevordering, promotie maar ook evaluatie en monitoring.

LNN in de nieuwe periode

Het Nationaal Strategisch Plan (NSP) is de invulling van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) voor de periode 2023-2027. In het nieuwe GLB staan negen doelen centraal. Door middel van interventies worden Europese en nationale middelen ingezet om bij te dragen aan deze doelen. LEADER is een van de interventies. Met het LEADER-programma en de LEADER-aanpak kan worden bijgedragen aan tenminste vier van de negen doelen (D, E, F en H). Daarnaast zijn er nog andere interventies, die raakvlakken vertonen met LEADER en waar de LEADER-aanpak een meerwaarde kan hebben. De provincies hebben aangegeven dat zij ook een rol zien weggelegd voor LEADER als het gaat om de realisatie van de provinciale invulling van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG).

In de nieuwe periode zijn er 31 LEADER-gebieden. Een deel daarvan zullen gebieden zijn die al LEADER-gebied waren, maar er komen ook veel nieuwe gebieden bij. Er is bij de gebieden veel behoefte aan juiste, actuele en volledige informatie en delen van kennis en ervaringen. De 'oude' gebieden en LAG's kunnen hierbij de nieuwe gebieden ondersteunen. Maar ook in de oude gebieden zijn er (deels) nieuwe LAG's die te maken krijgen met nieuwe spelregels, waarmee ze nog vertrouwd moeten raken.

Voor ondersteuning bij de opstart en uitvoering van hun LOS, ontwikkeling van deskundigheid van LAG-leden en LEADER-coördinatoren, kunnen de LEADER-gebieden een beroep doen op hun provinciale LEADER-coördinatoren. Omdat LEADER onderdeel vormt van het NSP, zijn de LEADER-gebieden ook onderdeel van het GLB-netwerk en kunnen zij een beroep doen op de Regieorganisatie GLB. Vergeleken met het Regiebureau POP3 is de rol van de Regieorganisatie GLB wel veranderd. Dit houdt in dat er meer ingezet wordt op thematische activiteiten en algemene monitoring en programmering en minder op het ondersteunen van doelgroepen binnen specifieke interventies (zoals LEADER).

Overleg tussen Regieorganisatie GLB en de kerngroep van LNN heeft geleid tot constructieve samenwerking, waarbij LNN een nadrukkelijker rol op zich zal kunnen nemen in het direct ondersteunen van de LEADER-gebieden. Hier willen we komende jaren invulling aan gaan werken. In bijlage 1 is een overzicht te vinden van de activiteiten die de Regieorganisatie doet voor LEADER.

DOELEN VOOR DE NIEUWE PERIODE

LNN heeft als doelen:

- het actief vergaren en delen van relevante kennis, ervaringen en best practices, ook uit andere lidstaten en van Europese instellingen, die bijdragen aan de deskundigheid van de leden en coördinatoren van de betrokken Lokale Actie Groepen, initiatiefnemers en inwoners van de LEADER-gebieden. Het ELARD-lidmaatschap vormt hier onderdeel van;
- Het actief uitdragen van de LEADER-werkwijze en de resultaten van het LEADER-programma op landelijk en Europees niveau;
- Het behartigen van de belangen van de LEADER-gebieden in de meest ruime zin van het woord met het oog op een succesvolle uitvoering van het huidige LEADER-programma en de voorbereiding van het nieuwe programma 2028 – 2034 (NSP2).

ORGANISATIE

LNN wordt gevormd door de LAG's in casu de coördinatoren van die LAG's. Voor de dagelijkse gang van zaken wordt een kerngroep gevormd. De kerngroep bestaat uit tenminste drie personen. Er wordt gezorgd voor een evenwichtige geografische spreiding. LNN en de kerngroep worden ondersteund door een secretariaat. De provincie Groningen treedt op als budgetbeheerder.

In de afgelopen periode hebben ook andere coördinatoren, vaak om niet, inzet gepleegd voor LNN. Hoewel in de nieuwe periode er sprake is van een betaald secretariaat, zal, om de beoogde meerwaarde van LNN te kunnen realiseren, ook de inzet van de LEADER-coördinatoren nodig blijven. De LEADER-gebieden wordt gevraagd om hier in de functieomschrijving van de coördinator rekening mee te houden.

Het meerjarig werkplan wordt gemaakt, besproken en geaccordeerd door de LAG's. Op basis van het werkplan en de daarin opgenomen begroting, dragen de LEADER-gebieden in 2024 eenmalig eenzelfde bedrag af uit hun budget beheerkosten. Op basis van het werkplan stellen budgethouder en secretariaat elk jaar een jaarplan op. Binnen drie maanden na afloop van een kalenderjaar stellen secretariaat en budgethouder een inhoudelijke en financiële rapportage op die aan de gebieden wordt voorgelegd.

LNN heeft verder het initiatief genomen om ten behoeve van de onderlinge informatievoorziening en een goede uitvoering van LEADER in Nederland, een landelijke werkgroep LEADER (LWL) te vormen. Naast twee vertegenwoordigers van LNN en Regieorganisatie GLB wordt deze werkgroep gevormd door een vertegenwoordiger namens de provincies, en vertegenwoordigers van RVO (Betaalorgaan) en de "Delegated Bodies" (SNN, Stimulus). Deze werkgroep komt maandelijks bij elkaar om de voortgang van het programma landelijk te bespreken, informatie te delen over interpretatie van regels, evaluatie en monitoring, samenwerking en het delen van resultaten binnen NSP en met andere programma's.

ACTIVITEITEN

Deskundigheidsbevordering en kennisdeling

Doelgroepen:

LAG-leden en LEADER-coördinatoren.

Doelen:

zorgen dat de LEADER-gebieden steeds beschikking over actuele, juiste en volledige informatie die zij nodig hebben om hun programma succesvol uit te kunnen voeren;
deskundigheidsbevordering van LEADER-coördinatoren;
deskundigheidsbevordering van LAG-leden.

We hebben in deze periode te maken met veel nieuwe LEADER-gebieden, nieuwe LAG-leden en nieuwe LEADER-coördinatoren. Ook zijn er wezenlijke veranderingen in de positie van de LAGs en de subsidievoorwaarden. We schatten daarom in dat er vanuit de gebieden veel behoefte is aan informatie en het delen van ervaringen.

Activiteiten:

- Kennis halen:
LEADER-groepen moeten te allen tijde kunnen beschikken over alle relevante informatie om hun taken uit te kunnen voeren. Deze informatie moet volledig, juist en actueel zijn. Deze informatie wordt opgehaald uit de formele kanalen, die op landelijk en Europees niveau actief zijn en wordt doorgegeven aan c.q. verzameld door het secretariaat. Belangrijkste bron van informatie is de in de vorige paragraaf beschreven landelijke werkgroep LEADER.
Waar zinvol en nodig vaardigt LNN mensen af naar andere gremia en bijeenkomsten om relevante informatie op te halen. Hieronder vallen ook deelname aan bijeenkomsten van ELARD en het EU CAP Network en/of andere relevante Europese of nationale

bijeenkomsten. Het LNN-secretariaat legt hiervoor een agenda aan. Mensen die namens LNN deze bijeenkomsten bezoeken, krijgen een vergoeding voor reis- en verblijfkosten uit het budget van LNN en maken een kort verslag met daarin de opgehaalde kennis die voor de Nederlandse LAG's interessant is.

- Kennis delen:
Er wordt in samenwerking met de Regieorganisatie GLB gezorgd voor de ontwikkeling en het beheer van een (online) informatie-toolbox, waar relevante info wordt verzameld en toegankelijk gemaakt. Relevante info bestaat bijvoorbeeld uit: informatie over regelgeving en interpretaties hiervan, technische eisen (handboek), informatie m.b.t. monitoring en evaluatie, de toolkit voor LAG's, formats, maar ook de goedgekeurde LOSsen, organigrammen en lijsten met contactgegevens, informatie over goedgekeurde projecten, informatie over best practices uit andere lidstaten, relevant onderzoek, verslagen van bijeenkomsten, enz.. Met name ook dat wat in de landelijke werkgroep LEADER wordt be- en afgesproken is hier te vinden.
- LEADER coördinatorenoverleg:
Samen met de Regieorganisatie GLB organiseert LNN viermaal per jaar een overleg voor iedereen die als professional bij het LEADER programma is betrokken: coördinatoren LAGs, provinciale coördinatoren, Betaalorgaan, Delegated Bodies, Regieorganisatie GLB. Het overleg vindt in beginsel fysiek plaats. Tijdens het overleg worden technische kwesties besproken en worden ervaringen over de uitvoering van het programma uitgewisseld.
- Vraagbaak:
Het secretariaat treedt op als centrale vraagbaak voor LEADER-coördinatoren. Als er vragen binnenkomen, waarop het secretariaat geen antwoord heeft, dan benut ze de samenwerkingspartners en het netwerk om het antwoord te achterhalen en dit met het hele netwerk te delen.
- LEADER koffie-uurtje:
Het al bestaande maandelijkse online LEADER-koffie-uurtje voor de coördinatoren wordt ook in de nieuwe periode gecontinueerd. In dit laagdrempelige uurtje wordt uitgewisseld over de uitvoering van LEADER in de gebieden.
- Evaluatie en monitoring:
In aanvulling op de taken van de Regieorganisatie op het gebied van monitoring en evaluatie, denkt LNN hierin mee en vraagt ze daarbij aandacht voor de meerwaarde van de LEADER-aanpak.
- Intervisie en zelf-evaluaties
LNN biedt de mogelijkheid aan LAG's om onder begeleiding van een deskundige zelf of met andere LAG's te sparren over de invulling van hun rol.
- Workshops en masterclasses:
Tweemaal per jaar organiseert LNN, eventueel samen met andere organisaties, een (online) workshop of masterclass over een specifiek onderwerp voor iedereen die betrokken is bij het LEADER programma. De onderwerpen worden aangedragen door de gebieden.
- Landelijke LEADER-dag:
Eenmaal per jaar organiseert LNN i.s.m. Regieorganisatie GLB, de betreffende provincie en de LEADER-gebieden in de organiserende provincie een landelijke LEADER-dag voor LAGs en LEADER-initiatieven.
- Nationale en transnationale samenwerking tussen LEADER-gebieden:

In aanvulling op de taken die Regieorganisatie GLB hierin heeft (zie bijlage 1), zorgt LNN voor het delen van kennis en ervaring over samenwerkingsprojecten van LAG's.

Lobby en belangenbehartiging

Doelgroepen:

Gemeenten (VNG en P10), provincies (IPO), Rijk (Ministerie van LNV, maar ook andere Ministeries die relevant zijn voor de toekomst van het platteland), sectororganisaties en maatschappelijke organisaties die landelijk actief zijn op (deel)terreinen rond landbouw en platteland. Lobby op Europees niveau loopt via ELARD.

Doelen:

Het behartigen van de belangen van de LEADER-gebieden in de meest ruime zin van het woord met het oog op een succesvolle uitvoering van het huidige LEADER-programma en de voorbereiding van het nieuwe programma 2028 – 2034 (NSP2)

Het verbeteren en versterken van de kennis en beeldvorming over de toegevoegde waarde van de LEADER-aanpak en de impact van het LEADER-programma.

Lobbyactiviteiten zijn moeilijk planbaar. Het gaat er vooral om dat LNN zichtbaar is en op een consistente en eensluidende manier zich sterk maakt voor het handhaven en versterken van de LEADER-methode en het handhaven en versterken van het (draagvlak voor het) LEADER-programma, ook in financiële zin. Door relevante overheden en andere stakeholders wordt LNN al erkend als de vertegenwoordiger en belangenbehartiger van de LEADER-gebieden op landelijk niveau. LNN ontwikkelt hiervoor een geactualiseerde position paper. Dit wordt ook ingebracht in de Europese gremia, waarin LNN actief is. LNN opereert dus met name op landelijk en Europees niveau, maar kan desgewenst LEADER-gebieden ondersteunen op provinciaal en/of regionaal (gemeenten) niveau.

LEADER na 2027

De voorbereiding van de periode 2028 – 2034 start gedurende komende periode. Om daar goed op in te kunnen spelen, start LNN in de eerste helft van 2024 een denkgroep die een voorzet gaat opstellen voor onze visie op LEADER voor deze nieuwe periode. De visie wordt vervolgens met de gebieden besproken en aansluitend ingebracht in landelijke en Europese gremia. Waar nodig worden subgroepen gevormd die kennis over specifieke onderwerpen verzamelen, zoals de multifund benadering en de verdere professionalisering van de LAG's.

Netwerken

Doelgroepen:

Personen en organisaties die direct betrokken zijn bij het NSP, waar LEADER onderdeel van uitmaakt.

Personen en organisaties die op landelijke niveau betrokken zijn bij de toekomst van het platteland in brede zin van het woord.

Doelen:

Zorgen voor afstemming en kruisbestuiving met andere interventies binnen het NSP. De gebiedsgerichte aanpak heeft binnen het NSP een grotere rol gekregen. Vanuit LEADER hebben we al meer dan 30 jaar ervaring met gebiedsgericht werken in een multistakeholder setting. Deze ervaringen kunnen we ten dienste stellen aan andere interventies. LEADER draagt nu ook expliciet bij aan andere doelen van het GLB (milieu, klimaat, biodiversiteit). We willen met komen tot uitwisseling met andere actoren die actief zijn op deze interventies.

Verkennen of de LEADER-aanpak ook toegevoegde waarde kan hebben voor gebiedsprocessen die geen onderdeel uitmaken van het NSP. Er is sprake van meerdere transities en diepgaande opgaven op het platteland (landbouw, energie, klimaat, biodiversiteit, inrichting en gebruik van de ruimte). Meerdere provincies hebben al aangegeven dat de LEADER-aanpak ook van meerwaarde kan zijn bij de provinciale invulling en uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied.

LNN wil vanuit haar rol op landelijk niveau en als schakel naar Europese gremia, actief participeren in relevante netwerken en daarin samenwerken met organisaties die een bijdrage kunnen leveren aan het goed laten functioneren van de LEADER-groepen en het versterken van het LEADER-programma.

Relevante organisaties en netwerken in Nederland

- Regieorganisatie GLB: heeft als taak om regie te voeren over de uitvoering van het GLB, programmering, monitoring en evaluatie. De regieorganisatie ondersteunt en faciliteert betrokkenen bij hun rol in de uitvoering. Zoals aangegeven heeft LNN met de Regieorganisatie afspraken gemaakt over de samenwerking. Verder zal de formele afvaardiging vanuit Nederland naar Europese gremia van het EU CAP Network en andere Europese organisaties ook in onderling overleg worden ingevuld;
- Netwerk Platteland: heeft als doel de uitvoering van het GLB 2023-2027 in Nederland soepel te laten verlopen. Het platform Netwerk Platteland ondersteunt daarbij door te inspireren en te informeren. Het platform wordt gefaciliteerd door de Regieorganisatie. Het platform kan gebruikt worden om informatie over de uitvoering van het LEADER-programma te delen met de rest van het GLB-netwerk, maar ook om uitwisseling tot stand te brengen tussen LEADER en andere 'interventies', waarbij een gebiedsgerichte aanpak voorop staat. LNN zal actief bijdragen aan het delen van informatie op het platform Netwerk Platteland en de uitwisseling met andere interventies stimuleren bij de LAG's;
- IPO: het Interprovinciaal Overleg levert de "interventie-eigenaar" van LEADER. Op initiatief van LNN wordt deze ondersteund door de inmiddels opgezette Landelijke Werkgroep LEADER, waarin ook LNN participeert.
- VNG: gemeenten vormen een belangrijke partner voor de LEADER-groepen. Ook op landelijk niveau houdt de VNG zich bezig met de toekomst van landbouw en platteland en het GLB. LNN wil de contacten op ambtelijk niveau met het VNG versterken door het organiseren van een halfjaarlijks overleg. Het VNG wordt ook standaard uitgenodigd voor deelname aan de landelijke LEADER-dagen. Behalve VNG zijn ook gemeentelijke samenwerkingen zoals de P10 mogelijke samenwerkingspartners.

- Landelijke Vereniging van Kleine Kernen (LVKK), LTO Nederland, BoerenNatuur, enz.: het secretariaat zorgt er voor dat er contacten met andere, relevante landelijke organisaties wordt gelegd, dat deze geïnformeerd worden over de voortgang van het programma en uitgenodigd worden voor deelname aan de landelijke LEADER-dagen. Desgevraagd kan LNN door deze organisaties worden uitgenodigd om presentaties te verzorgen over het LEADER programma en de LEADER-aanpak.
- Ondersteuningsorganisaties van andere structuurfondsen in Nederland (ESF, EFRO, Visserijfonds). Zo is er ook een LEADER-groep vanuit EFRO.

Over de grens

- [ELARD](#): is de Europese koepelorganisatie van LEADER-gebieden. Alleen landelijke netwerken kunnen lid worden. ELARD richt zich op het delen van kennis en best practices, het promoten van LEADER en de belangenbehartiging bij de Europese instituties. ELARD is een van de drie organisaties die het [European Rural Parliament](#) hebben opgezet. De Nederlandse LEADER-gebieden zijn middels LNN sinds 2018 lid van ELARD.
- [EU-CAP Network](#): kan beschouwd worden als de Regieorganisatie/Netwerk Platteland op Europees niveau. Het Network wordt bestuurd door een Assembly. Onder de Assembly vallen een drietal Subgroups, waarvan LEADER and territorial development er een is (https://eu-cap-network.ec.europa.eu/subgroup-leader-and-territorial-development_en). LNN vaardigt via de Regieorganisatie iemand af in deze subgroup. Het EU-CAP Network is een belangrijke bron van informatie over het GLB, organiseert events en thematische werkgroepen (b.v. over de meerwaarde van de LEADER methode). Het Network geeft ook verschillende nieuwsbrieven uit, waaronder een specifiek over [LEADER](#).
- [Rural Pact Platform](#): in 2021 gelanceerd door de Europese Commissie als onderdeel van haar [Long Term Vision for Rural Areas \(LTVRA\)](#). Het Platform is bedoeld om de stem van het platteland beter door te laten klinken bij de Europese instituties en in het Europese beleid, netwerkvorming te stimuleren en de deelnemers aan te moedigen zich te committeren om activiteiten te ondernemen. Het Rural Pact Platform wordt ondersteund door het Rural Pact Support Office (RPSO). Het RPSO heeft een netwerk van National experts opgezet. LNN vervult op dit moment de rol van National expert voor Nederland
- Europese gremia, zoals relevante Directoraten Generaal van de Europese Commissie (DG AGRI, DG Regio), het Europese Parlement (m.n. de Nederlandse leden), het Comité van de Regio's en het European Economic and Social Committee.

Als het gaat om formele vertegenwoordiging in Europese GLB-gremia (zoals de LEADER-subgroup), dan loopt de afvaardiging via de Regieorganisatie GLB, waarbij de vertegenwoordiger namens LEADER vanuit de kerngroep wordt voorgedragen. LNN wordt binnen ELARD formeel vertegenwoordigd vanuit de kerngroep.

Bij workshops, bijeenkomsten en andere open events wordt telkens gekeken wie van de LEADER-coördinatoren en/of LAG-leden er namens LNN heen gaat. Het LNN secretariaat houdt hiervoor een agenda/kalender bij.

Alleen met toestemming vooraf, kunnen deelnemers een beroep doen op een vergoeding voor reis- en verblijfkosten. Deelnemers maken een verslag van de punten die voor de Nederlandse LAG's interessant zijn.

Communicatie

Intern

Doelgroepen:

LEADER-professionals (LEADER-coördinatoren), provinciale coördinatoren, penvoerders en (in mindere mate) lokale initiatieven.

Doelen:

Niet alleen zorgen dat iedereen binnen de LEADER-gemeenschap beschikt over de informatie, tools en vaardigheden om hun programma's succesvol uit te voeren, maar ook elkaar inspireren en waar mogelijk samenwerking te bevorderen.

Middelen:

- E-mail:
Naast de al bestaande appgroep van LEADER-coördinatoren is er een apart e-mail adres (contact@l-n-n.nl), waar LEADER-gebieden hun informatie en vragen naar toe kunnen sturen en van waaruit berichten naar de gebieden worden gestuurd;
- Nieuwsbrief: In februari 2024 werd de eerste LNN Nieuwsbrief verstuurd. Deze verschijnt ongeveer iedere drie maanden. De Nieuwsbrief is bedoeld voor iedereen die 'iets' heeft met LEADER, coördinatoren, LAG-leden, initiatieven, provincies. In de Nieuwsbrief is er ruimte voor achtergrondartikelen en inspirerende voorbeelden. Iedereen kan hiervoor kopij aanleveren;
- Nieuwsflash: De Nieuwsflash verschijnt vanaf april 2024 iedere maand en is vooral bedoeld voor de LEADER-professionals die dagelijks een actieve rol spelen in de uitvoering van het LEADER programma. De Nieuwsflash bevat praktische informatie over technische kwesties, vergaderingen en bijeenkomsten en is eenvoudiger en zakelijker van opzet.
- Website:
de website uit de vorige periode wordt omgevormd naar een professionele website, die beheerd wordt door de secretaris: <https://www.l-n-n.nl>. Er komt verder een afgeschermd gedeelte voor alleen de LEADER-gebieden
- Social media:
er wordt een eigen LinkedIn groep aangemaakt, die beheerd wordt door het secretariaat. Daarnaast zal LNN een gezamenlijk YouTube-kanaal opzetten waar filmpjes vanuit de LEADER-gebieden kunnen worden gedeeld.
- Jaarplannen en jaarverslagen.

Extern

Doelgroepen:

Feitelijk iedereen en elke organisatie waarvan wij vinden dat deze geïnformeerd moeten worden over de LEADER-aanpak en de uitvoering en resultaten van het LEADER-programma.

Doelen:

Informatie verschaffen over de LEADER-methode en de resultaten van het LEADER-programma om daarmee kennis en beeldvorming over LEADER te verbeteren en te versterken.

Middelen:

- Website: algemene informatie over het LEADER-programma en de LEADER-gebieden
- Social media
- Explanimation: er wordt een korte, algemene animatie-video gemaakt (60 seconden) waarin de LEADER aanpak en het LEADER programma wordt uitgelegd (voor Dummies). LEADER-gebieden kunnen die eventueel ook opnemen in een eigen explanimation.
- Publicaties, infographics etc.: aan het begin van de periode (2024) wordt een infographic ontwikkeld (max 2A4) met basis informatie over LNN, de LEADER-gebieden, de LEADER-methode en het LEADER-programma. In de loop van het programma wordt tweemaal een gezamenlijke brochure uitgebracht met resultaten van LEADER en voorbeelden van projecten.
- Verslagen/rapportages/position papers/persberichten.
- LNN zorgt dat het LEADER-logo in verschillende formaten beschikbaar is en kan ondersteunen bij vragen over het gebruik ervan.
- Gezamenlijk promotiemateriaal zoals een LEADER-vlag, banner.

BEGROTING EN FINANCIERING

Zoals eerder aangegeven, hebben de LEADER-gebieden in de POP3-periode in 2028 ieder een vaste bijdrage van € 4.000 gedaan. Het budget was primair bedoeld voor het betalen van reis- en verblijfkosten en voor de productie van communicatiemiddelen.

Het budget uit deze periode is niet geheel benut. Een deel van de middelen zal nog gebruikt worden voor een visueel en inhoudelijk aantrekkelijke eindrapportage.

De Kerngroep zal aan de 'oude' gebieden vragen of de resterende middelen toegevoegd mogen worden aan het budget van de nieuwe periode.

Uit bovenbeschreven Werkplan wordt duidelijk dat we voor de huidige periode (maar ook inde aanloop naar de volgende periode) een hoger ambitieniveau hebben. LEADER heeft niet alleen meer Europees budget en meer gebieden, maar we zien dat de LEADER-aanpak ook meer waardering krijgt als bruikbaar instrument voor de verschillende transitieopgaven van landbouw en platteland. Dit betekent dat meer ondersteuning nodig is voor de LEADER-gebieden om van het programma een succes te maken. Tegelijkertijd willen we het momentum gebruiken om de LEADER-aanpak verder over het voetlicht te brengen, zodat LEADER in een betere positie komt bij de invulling van het Europese beleid in de periode na 2027.

Om die reden willen we het LEADER Netwerk op een hoger peil brengen en ook professionaliseren: we kunnen gezien de ambities niet verwachten dat deze uitsluitend met vrijwillige inzet van LEADER-mensen gerealiseerd kan worden.

Begroting

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Secretariaat	24.000	16.000	16.000	16.000	14.000	14.000	100.000
Lidmaatschap ELARD	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	12.000
Deskundigheidsbevordering/ kennisdeling	10.000	8.000	8.000	8.000	8.000	0	42.000
Communicatie	6.000	2.000	6.000	2.000	6.000	2.000	26.000
Reis- en verblijfkosten	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	21.000
Overig	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	6.000
Totaal	31.700	31.200	33.200	31.200	28.200	21.200	207.000

Toelichting:

- Secretariaat: wordt op ZZP-basis ingevuld voor gemiddeld 4 uur per week. Voor het eerste jaar wordt uitgegaan van een inzet van circa 6 uur per week. Kosten zijn inclusief kantoorkosten.
- Lidmaatschap ELARD: dit is een vast bedrag per jaar
- Deskundigheidsbevordering/kennisdeling: het gaat met name om materiële kosten voor het organiseren van de landelijke LEADER-dagen. Op basis van de kosten in voorgaande jaren, is er van uitgegaan dat het organiseren van een LEADER-dag circa € 20.000 kost. LNN neemt hiervan een derde voor haar rekening (ca. € 7.000 per jaar), de Regieorganisatie GLB en de organiserende provincies de rest. Daarnaast wordt jaarlijks een beperkt budget gereserveerd voor de eventuele inzet van experts ten behoeve van de workshops en masterclasses.
- Communicatie: kosten voor ontwikkeling en hosting website, laten maken van bijv. infographic en brochures.
- Reis- en verblijfkosten: zijn bedoeld voor mensen die namens LNN bijeenkomsten in het buitenland bijwonen, met name van ELARD, maar in voorkomende gevallen ook van andere organisaties, zoals EU CAP Network of Rural Pact. Coördinatoren en LAG-leden kunnen zich aanmelden, maar de Kerngroep bepaalt wie er vanuit LNN naar een bijeenkomst gaat en welke kosten declarabel zijn.

Financiering

De grondgedachte van LEADER Netwerk Nederland is een kennisplatform 'van onderop' te zijn. Dat betekent dat we uit willen gaan van een gezamenlijke inspanning en dus ook gezamenlijke financiering. Dat legt het sterkste fundament. In de financiering is daarom uitgegaan van het gezamenlijk dragen van de kosten en dus dat alle gebieden bijdragen.

De bijdrage van de LEADER-gebieden à € 5.000 is gebaseerd op de bijdrage van alle 31 LEADER-gebieden.

Dekking:

- Inzet restant budget 2018-2023: € 52.000
- Bijdrage LEADER-gebieden: 31 gebieden à € 5.000: € 155.000

Totaal: € 207.000

Toelichting:

Er geldt een vaste bijdrage per LEADER-gebied.

Zoals eerder aangegeven, wordt ervan uit gegaan dat voor de organisatie van de jaarlijkse landelijke LEADER-dag Regieorganisatie GLB en ontvangende provincie samen steeds twee-derde van de kosten dragen.

**Medegefinancierd door
de Europese Unie**

BIJLAGE 1: ONDERSTEUNING DOOR REGIEORGANISATIE GLB

Procesmatig	
<p>Overleggen</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Maandelijks koffie uurtje digitaal (aansluiten), waarvan 4 x per jaar fysiek in Utrecht ➤ Landelijke Werkgroep LEADER (LWL) ➤ ≥ 2024 inspelen/ nadenken over nieuw NSP (samen oppakken) ➤ Link met kerngroep Werkplaats 	
Middelen	
<p>Website</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 'Starterskit' (handreiking en diverse standaard format's) ➤ Overzicht Leadergebieden ➤ Overzicht contactpersonen ➤ Database projectenoverzicht <p>Social Media</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Berichten via LinkedIn ➤ Themanummer ➤ Nieuwsbrief 	<p>Hiervoor is input van LNN/ LAG's/ LWL nodig. 'gevoed worden' – Dit gebeurt ook in samenwerking met LWL</p>
Netwerk – bijeenkomsten	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Landelijke Leaderdag (ondersteuning/ bijdrage organisatie + financiële bijdrage) ➤ Startdag Leader (ondersteuning in organisatie) ➤ Werkplaats Netwerk Platteland Invulling geven aan plek/ rol LEADER in werkbanken (interactieve sessie) op de Werkplaats. 	
Monitoring en evaluatie	
<p>Monitoring en evaluatie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wat, wanneer en hoe gaan we monitoren in NSP? (Afstemmen benoemen en kwantificeren resultaat indicatoren) ➤ Afstemming met provincies/ RVO/ LEADER/ LNN: rondje langs de provincies ➤ Onderzoek added value ➤ Evaluatie NPR/ verantwoording richting Europa <p>Programmering</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bijsturen waar nodig – verantwoording afleggen richting EU ➤ Jaarlijkse programmeringsgesprekken met de provincies 	
Financiën	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Afronding POP3 ➤ NSP/ GLB 	
Europa (CAP/ CLLD / ELARD....)	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deelname subgroep LEADER/ CLLD/ CAP network ➤ Thematic group Added Value ➤ ARIA (inzending Leader projecten) ➤ Ondersteuning bij ontwikkeling samenwerkingsprojecten 	
Overig	
Faciliteren bij vragen over NSP - interventies!	

BIJLAGE 2: LIJST MET AFKORTINGEN

CLLD – Community Led Local Development

DG AGRI – Directoraat-Generaal Landbouw en Platteland van de Europese Commissie

EC – Europese Commissie

EFRO – Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

ELARD – Europese koepelorganisatie voor LEADER gebieden

ELFPO – Europees Landbouw Fonds voor Plattelandsontwikkeling

ESF – Europees Sociaal Fonds

ICO – Interprovinciaal Coördinatorenoverleg

IPO – Interprovinciaal Overleg

LAG – Lokale Actie Groep

LEADER – Liaisons Entre Actions du Développement de l'Économie Rural

LOS – Lokale Ontwikkelingsstrategie

NPLG – Nationaal Programma Landelijk Gebied

NSP – National Strategisch Plan

PMR – Provinciale Model Regeling

POP – Plattelandsontwikkelingsprogramma

RUS – Raamwerk Uitvoering Subsidies

RVO Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

SNN – Samenwerkingsverband Noord-Nederland

USK – Uniform Subsidie Kader

VKO – Vereenvoudigde Kosten Optie.